

Forskel, der viser sig at være mellem Prisen paa de Maskiner, vi fremdeles ere nødte til at købe i Udlandet, og paa dem, vi faa herhjemme; der kan jo ikke være Tale om straks at lade alle vore Maskiner lave herhjemme. Dernæst maatte vi for de følgende 3—4—5 Aar eller saa fastsætte en faldende Procent for Statens Vedkommende for Deltagelsen i den Prisforhøjelse, som der vil vise sig at være paa Fabrikationen herhjemme, saaledes at Fabrikanterne kunne vide, at hvis de ikke i Løbet af det Aaremaal, i hvilket der maatte være sikret et vist Antal Maskiner — maaske 3—4 Aar — blev i Stand til at fabrikere Maskinerne saaledes, at de kunde klare sig alene ved Hjælp af den Beskyttelse, der ligger i selve Toldloven, og som jeg om et Øjeblik skal gøre Rede for, maatte Bestillingen høre op, og vi maatte igen tage Maskinerne fra Udlandet. Men jeg gaar ud fra, at det vil findes forsvarligt at gaa den Vej, og at Staten saaledes ofrer noget for at gøre Forsøget. Hvor meget, hvilken Fordeling der skal finde Sted, kan jeg ikke udtale mig om i Forvejen, om det skal være 80—60—40 eller 20 pCt. for Statens Vedkommende, vil kunne blive Genstand for Forhandling eventuelt mellem Ministeriet og Rigsdagen, vel gennem Finansudvalgene, og selvfølgelig ikke mindst med de paagældende Fabrikker.

Men vi maa være klare over, at Arbejderne selv maa være interesserede i, at det Forsøg, der skal gøres, falder ud paa saa gunstig en Maade som muligt. Derfor har jeg sagt i Finansudvalget og gentager det her, at hvis man maatte være enig i, at vi i alt Fald skulle prøve Forsøget og finde et Grundlag, hvorpaa det skal gøres, saa vil jeg foreslaa at lade en lille Kommission nedsætte, bestaaende af de Fabrikanter, der kan være Tale om, kunne overtage Bygningen af Maskinerne, og et Par Repræsentanter for Arbejderne, som antagelig under Ledelse af Statsbanernes Maskindirektør skulde gennemgaa det Materiale, hvoraf jeg har citeret lidt, men som kan skaffes betydelig fyldigere til Veje end det, vi for Tiden ere i Besiddelse af. Forskellen i Arbejdspriserne herhjemme og i Udlandet fik vi saa at se derved, at det antagelig indrettedes paa den Maade, at Forsøgene lanceredes under de samme Mænd under hele Forsøgsperioden, saaledes at disse stadig fulgte med baade i Materialepriserne og i Arbejdslønnen og derved godkendte det Grundlag, som der Aar for Aar blev for Fordelingen af det Tab, der fremkom ved Forskellen mellem Pri-

serne i Indlandet og Udlandet. Paa den Maade bliver det i Arbejdernes Interesse at arbejde for, at det virkelig lod sig gøre i Løbet af denne Periode at præstere saa meget Arbejde for Pengene, saa det blev umuligt for Fabrikkerne at tage Konkurrencen op med Udlandet.

Jeg tror oprigtig talt ikke, at det er saa overmaade meget, man i saa Henseende maa forlange af de paagældende Arbejdere, thi de ville selv med den, kan jeg gerne sige, ringe Beskyttelse, som ligger i den sidst vedtagne Toldlov, alligevel kunne faa, efter hvad jeg kan regne ud, op mod 20 pCt. mere i Arbejdsløn, end Arbejdslønnen er i Tyskland. 5 pCt. i Told af et færdigt Lokomotiv, stadig regnet med Gennemsnitstypen paa 50,000 Kr., give 2,500 Kr. Men da man ikke kan købe alle Raamaterialier uforarbejdede, men maa købe en Del færdige, baade Rør og Plader, kunne Fabrikkerne ikke faa alle Materialier til et Lokomotiv toldfrit. Der er paa Toldloven en Position, som hedder: forarbejdet Jern og Staal, med en Told af, jeg tror 1½ Øre pr. Kilogram. Foruden denne Told paa en Del af Materialierne er der jo ogsaa endnu i de tre første Aar lidt Told paa Kul, saa falder den heldigvis bort. Antager man — jeg kan dog ikke indestaa for, at det er rigtigt —, at der paa den Maade maa betales ca. 500 Kr. i Told af de Varer, som skulle benyttes, bliver der en Toldbeskyttelse af 2,000 Kr. for et Lokomotiv til 50,000 Kr. Men disse 2,000 Kr., fordelte paa 10,000 Kr., som Arbejdslønnen udgør, ville medføre, at der kan gives 20 pCt. mere i Arbejdsløn. Hvis jeg regner med en Arbejdsløn af 20 Øre pr. Kilogram, hvad jeg nævnte var Gennemsnittet for Tysklands Vedkommende, vil det sige, at vi her kunne give 24 Øre pr. Kilogram af Lokomotivets Vægt, saa det er ikke nogen ringe Beskyttelse, der ligger i selve Toldloven, og den kunne de private Fabrikker altid regne med, de have.

Men skal Forsøget gøres, maa jeg gaa ud fra, at man er enig med mig i, at vi bør have de paagældende Arbejdere gennem deres Repræsentanter interesserede i, at de virkelig præstere saa meget Arbejde, eller rettere, da der ikke er Tale om, at de skulle arbejde billigere, at de interesseres i at opøves til at kunne præstere saa meget Arbejde, saa det er muligt at bygge et Lokomotiv saa hurtigt, at de kunne konkurrere med Udlandet. Jeg føjer til, at jeg har Lov til at gaa ud fra, efter de Forhandlinger, jeg har ført med